جزوه درس :

انتخاب گیاه

قسمت اول

دانشکده فنی و کشاورزی مراغه

گروه : علوم باغی

نیم سال دوم سال ۹۹-۹۸

مدرس : سهراب سلیمانی

انتخاب

از نظر علمی بیرون کشیدن و برگزیدن چیزی یا یکی از میان یک مجموعه را می‌توان انتخاب تعریف کرد.

به عنوان مثال در آغاز هر روز از میان گزینه‌های مختلف زندگی مقابل خود، انواع غذاها و آشامیدنی‌ها را برگزیده و بیرون کشیدن و گزینش یکی از آن گزینه‌ها انتخاب خوراکی را نشان می‌دهد.

عملاً هر شخص بنا به منافع شخصی خودش بین چند راه یا چند گزینه بهترین راه را انتخاب می‌کند که منافعش را تأمین کند.

هر رفتاری که از انسان سرمی‌زند چه مثبت و چه منفی برایش انگیزه‌های درونی او را رقم می‌زند عوامل بیرونی که چرا موجب شخص رفتار می‌کند. این خود ما هستیم که با باورهای از پیش تولد در وجودمان نهادینه شده به مفهوم درست یا غلط بودن چیزی معنا می‌دهیم. هر گزینش در زندگی ما توسط خودمان صورت می‌گیرد و گاهی اشتباه است که فکر کنیم این دیگران هستند که برای ما تعیین تکلیف کنند.

بنابراین باید در زندگی خود، بر روی تمام جوانب موضوع از روی عقل و هوش و علم و آگاهی دست به انتخاب بزنیم تا در زندگی مادی و معنوی خود در این جهان سربلند و پیروز و سرافراز باشیم و برای دیگران نیز مایه عبرت نباشیم.

یکی از این انتخاب در زندگی روزمره ما درک درست انتخاب انواع غذاها، انواع پنیرها، انواع روغن‌ها، انواع پوشاک - داشت - برداشت - انواع روغن‌های آبیاری، انواع کودها، انواع مختلف کشت انواع خاک و ... مایه شد. امیدوارانه، علم و آگاهی در انتخاب مخلوط‌های مناسب برای کشت، زحمات و تلاش‌های ما به ثمر بنشیند و توانیم بهره کافی و وافی را از عمل خود ببریم. و کاشت انواع گیاهان مفید طبق برنامه‌ریزی انجام و در صورت اشتباه سودی نخواهیم برد.

مقدمه

گیاهان از قدیم الایام مورد توجه انسان بوده اند. گیاهان اولیه از نظر تکاملی جزو نخستین جانداران زمین و در واقع زمینه ساز شروع زندگی بر آن بوده اند. این موجودات معدود از نمونه با قدرت غذاسازی و اکسیژن سازی خود، زمینه تکامل موجودات را فراهم آوردند. گیاهان علاوه بر تأمین غذا، اکسیژن لازم برای تنفس موجودات هوازی را نیز فراهم می کنند. گرده زمین در ابتدای پیدایش خود فاقد اکسیژن بود و تنها پیدایش جانداران یکسلولی فتوسنتز کننده (از جمله گیاهان) بود که با تولید اکسیژن، زندگی را برای موجودات هوازی فراهم ساختند. تمام سوخت های فسیلی از نفت و گاز گرفته تا زغال سنگ و برخی مواد معدنی، حاصل فعالیت گیاهان و آغازیان یکسلولی دارای اسکلت در دوره های مختلف زمین شناسی می باشند.

گیاهان علاوه بر مصارف غذایی، دست کم حدود ۵۰۰۰ سال است که توسط چینی ها به عنوان دارو برای درمان بیماری های مختلف استفاده می شود. مطالعه پیشینه استفاده گیاهان توسط بشر، شناخت دقیق و کافی از بیولوژی و فیزیولوژی و سایر جنبه های زیستی آن ها بدست آوریم.

دنیای گیاهان سبز شامل صدها هزار گونه است. که این گیاهان به طور شگفت انگیزی از نظر اندازه، ترکیب شکل، ساختمان و رفتار فیزیولوژی گوناگونند. این موجودات، به علت تنوع، تقریباً در هر نوع محل زیست قابل تصور دیده می شوند. گیاهان سبز در هر نوع شرایط روی کره زمین از بالاترین کوه ها تا اعماق نیمه خشک یافت می شوند، و در شرایط هوازی، معتدل و درجه حرارت زیر یخبندان وجود دارند. این گیاهان همچنین اعضای برتر قلمرو اقیانوس ها، دریاچه ها، و رودخانه ها به فراوانی یافت می شوند. بخش بزرگی از گیاهان سبز که در آب زندگی می کنند موجودات تک سلولی شناور یا موجودات کلنی هستند که دسته جمعی تحت عنوان فیتوپلانکتون گیاهان ریزی را تشکیل می دهند. بدین ترتیب گیاهان پوشش سبز خود را برای

زمین می گذرند. و فقط نواحی فوق العاده خشک یا فوق العاده سرد تهی از زندگی گیاهی است. و با
سرانجام چنین می شود. بنابراین، درک گیاهان از همه جنبه های زیست شناسی آنها، اساسی ترین شاخه دانش بشر است.
شیراز از آن روز که آدمی فطرت بذر گیاهان را در خاک خود برد تا در محل دلخواه بروید تا کنون با روش تجربی به مطالعه
آنها پرداخته است. ولی امروزه با پیدایش روش علمی سازمان یافته و منظم مطالعه گیاهان است که دانش گیاهشناسی
چنان شکل و ارزشی به خود گرفته که با موفقیت در اختیار انسان در آمده. و به سود او مورد بهره جویی قرار گرفته.
تقریبا تا این اواخر اکثریت عمده مردم دنیا بیشتر به بیداری خود را صرف امور کشاورزی می کردند و هنوز هم در
بیشتر کشورهای دنیا کشاورزی شغل عمده آنان به شمار می آید. با وجود این در اغلب کشورها بیان پیشرفته صنعتی
کشاورزی آنچنان پیشرفت کرده است که از تعداد شاغلان این پیشه نسبت به گذشته کاسته شده و حتی
رو به کاهش بیشتری است. امروزه تعداد هر چه بیشتر مردم در شهرها زندگی می کنند و زندگی تعداد کمی از آنها
متکی به گیاهان است. برای بسیاری از این قبیل جغرافی دانان، جنبه های زیبایی و تفریحی گیاهان بسیار
مورد توجه است. گیاهان خانگی، درختچه های زینتی، چمن، سبزه ها، درختان میوه، درختان سایه دار
انواع گیاهانی هستند که میلیونها خانوار به طور مستقیم با آنها تماس دارند و مورد علاقه شان است. این قبیل گیاهان
وسایل کارهای تفننی، تفریحات سالم، و اغلب ورزش را برای میلیونها انسان فراهم می سازد. راههای مختلف
تبلیغاتی - تفریحی مردم امروز با برگزاری نمایشگاههای بین المللی، ایالتی، محلی و ملی و همچنین جشنها
و محیطهای حفاظت شده برای جانوران است. که زیبایی آنها بیشتر به وجود پوشش سبز طبیعی بستگی دارد.
بنابراین می توان انتظار داشت که گیاهان برای بشر، تا وقتی که سکنی گزیده زمین است اهمیت حیاتی دارد،
و باید با توجه به نوع کاربرد گیاهان و استفاده ای که از آنها فراهم کرد. گیاهان مورد نظر را انتخاب و
کشت و کار و نگهداری نمود.

گیاهان گروه بزرگی از گونه‌های زنده شامل موجوداتی مانند درختان، علف، سرخس‌ها و خزه‌گیان است.
گیاهان موجودات آتوتروف هستند که به صورت کلی فتوسنتز می‌کنند و در زمره تولیدکنندگان قرار دارند.
اگرچه تنوع هشت‌پایان محدوده رده‌بندی گیاهان را تعریف کرده است، رده‌بندی گیاهان بسیار
اختصاصی‌تر از تعاریف رایج گیاه است. گیاهان که ما هر روز با آنها مواجه هستیم معمولاً متعلق به گروه گیاهان
آوندی هستند. ما گیاه را به عنوان یک موجود زنده پوکاریوت و دارای تعداد زیادی سلول توصیف می‌کنیم
که معمولاً فاقد اندامی حسی یا حرکتی ارادی بوده و در صورت رشد کامل، دارای دیواره سلولی حاوی سلولز باشد
اما از این تعاریف هشت‌پایان فقط گیاهان آوندی دارای دیواره پکتو و برگ است. تعریف فراگیرتر گیاه:
هر آنچه فتوآتوتروف می‌باشد؛ یعنی غذای خودش را از مواد خام غیرآلی و نور خورشید تولید کند.
برای فهم بهتر نقش خاصی که گیاهان در یک اکوسیستم بازی می‌کنند مهم‌تر خواهد بود. این تعریف غیرمتعارف نیست اما در
بین فتوآتوتروف‌ها، پرده‌ای ریزبینی (پیش‌هسته) محصور، باکتری‌های فتوآتوتروف و سیانوفیت‌ها وجود دارند.
سیانوفیت‌ها را به‌طور اتفاقی جلبک سبز-آبی می‌نامند. در این جا شامل موجوداتی می‌شوند که از جمله
ساختارهای شاخصی، خارج خود را با هم گیاهان می‌نامند. در مقابل تنوع خودرای اندام با دیواره خارج می‌باشد
(مانند: قارچ‌ها) و اصلاً فتوآتوتروف نبوده، یک سایر موفقیت‌ها می‌باشد. و همچنین گونه گیاهان مادر، قارچ‌ها
باکتری‌ها وجود دارند که آنها هستند
گیاهان نقش مهمی در زندگی انسان‌ها ایفا می‌کنند و بدون وجود گیاهان زندگی برای بشر ممکن است. از جمله
نقش کلیدی گیاهان در زندگی بشر می‌توان به تولید اکسیژن اشاره کرد. گیاهان در کلیه‌گرین موجود
در هوا را گرفته و اکسیژن را تولید می‌کنند که انسان تنفس می‌کند. علاوه بر آن تغذیه آدمی نیز به طور مستقیم یا
غیرمستقیم (خوردن گوشت جانورانی که خود از گیاه تغذیه می‌کنند) فراهم می‌شود. بنابراین وجود گیاهان برای زندگی
بشر الزامی است. گیاهان علاوه بر تأمین غذا و اکسیژن برای انسان‌ها، ویژگی‌های مفید دیگری نیز دارند

برای مثال بعضی از آنها به عنوان دارو استفاده می‌شوند و بعضی دیگر ارزش‌های زینتی فراوانی دارند.

گیاه نوعی موجود زنده است که برای تغذیه از خاک استفاده می‌کند. فتوسنتز فرایندی است که انرژی تابشی خورشید را به انرژی شیمیایی غذا تبدیل می‌کند. گیاهان از نظر شکل، اندازه، رنگ و قسمتی که بافت می‌شوند با یکدیگر اختلاف دارند. گیاهان توزیع شده در تمام نقاط دنیا، همه جا، از کوه‌ها، اقیانوس‌ها، دریاچه‌ها، جنگل‌ها و بیابان‌ها گرفته تا مناطق قطبی وجود دارند. به طور دقیق نمی‌توان تعداد گونه‌های گیاهی موجود در زمین را مشخص کرد اما تا کنون بیش از ۳۵۰ هزار گونه و نوع گیاه یافت شده است.

گیاه چیست؟

گیاهان گروه بزرگی از گونه‌های زنده شامل موجوداتی مانند درختان، علف، سرخس‌ها و خزه‌ها می‌باشد. گیاهان موجوداتی هستند که به صورت تک سلولی و یا چند سلولی وجود دارند. گیاهانی که هر روز با آنها روبه‌رو هستیم معمولاً متعلق به گروه گیاهان آوندی هستند. ما گیاه را به عنوان یک موجود زنده، که دارای حرکت و دارای تعداد زیادی سلول تعریف می‌کنیم که عامل اندام‌هایی مثل ریشه، ساقه، برگ می‌باشد. اما از نظر گیاهشناسی فقط گیاهان آوندی دارای ریشه، ساقه و برگ است. تعریف دیگر گیاه: موجودی که توانایی تولید غذای خودش را از مواد غیرآلی و نور خورشید تولید کند.

گیاهان توزیع شده در همه جای کره زمین می‌رویند، علف، درختان را هر روز می‌بینیم. گیاهان همچنین بر فراز کوه‌های بلند، در اقیانوس‌ها، در بسیاری از بیابان‌ها و در نواحی قطبی می‌رویند.

بدون گیاهان آدمیان و جانوران نمی‌توانند در کره زمین زندگی کنند. آدمی بدون غذا و خوراک نمی‌تواند زندگی کند و بدون گیاه نمی‌تواند زنده بماند. اکثر موجودات چیزهایی که تنفس می‌کنیم از گیاهان فراهم می‌شود. هر کدام از غذاهایی که می‌خوریم از گیاهان یا از جانورانی که گیاهخوار

مدیریت می‌آید. درمانه‌سازی و بیماری‌ها از چیزهای سودمندی را از گذشته و اکنون فراهم می‌کند. پوشاک ما از الیاف گیاهی مثل پنبه فراهم می‌شود. دانشمندان عقیده دارند که بیش از ۲۸۰۰۰ گونه مرتبط گیاهی شناخته شده، اما هنوز بسیاری از گیاهان ناشناخته هستند.

روش‌های گیاهان:

حکمت گیاهان بر مبنای الگوهای ریشه فعالیت‌های مرتبط شونده گیاهان در مثل چرخه زندگی گونه‌ها دارند و اصطلاح‌های زیر در مورد آن‌ها به کار می‌رود. این چرخه چرخه عمر گیاهان هستند

یکساله: زندگی و تولید مثل در یک فصل رشد و نمو

دوساله: زندگی در دو فصل رشد و نمو و تولید مثل در سال دوم

چندساله: زندگی در سال‌های رشد و نمو طولانی، ادامه به تولید مثل در یک مرحله.

گیاهان آوندی تخم‌دار هستند و یا چوبی. گیاه چوبی حکمت ورزیده‌ای شده یک یا چند تنه و شاخه‌های روی زمین به وجود آمده و یا ریشه‌های یا شده بدون تنه یا شاخه‌هایی نزدیک سطح زمین قرار دارند.

همچنین حکمت گیاهان را می‌توانی کاربردشان طبقه‌بندی شوند. گیاهان غذایی از جمله میوه‌ها سبزیجات، گیاهان دارویی و ادویه‌ها، گیاهان زینتی و ... می‌باشد.

عوامل مؤثر بر تولیدات گیاهی:

① اکولوژیکی: سازگاری با عوامل آب‌وهوایی (دما، نور، رطوبت و باران و ...)

② سازگاری به خاک

③ سازگاری به محیط بیولوژیک

④ سازگاری به پیت و سلامتی

⑤ عوامل اقتصادی و اجتماعی (تقاضا، ارزش محصول، افزایش نیازهای جامعه، قیمت اراضی، حمل و نقل، دسترسی به کار، علاقه و تجربه و عادت کار، امکان دسترسی به بازار و ...)

عواملی ممکن شده و تضمین کننده امکان تولید یک محصول در یک ناحیه می باشد و بازده اقتصادی یک محصول تنها با ترکیب و تلفیق هیچ یک عوامل زراعی، قابل حصول است. بنابراین محصولی بر محصول دیگر ارجح است که در عین مقرون به صرفه تر باشد. انتخاب محصولات باید با توجه به جمیع جهات انجام گیرد و اداره موفق یک واحد زراعی به بینش هیچ مدیر آن واحد از عوامل مؤثر بر تولید محصولات مورد کاشت نکته دارد. و هرگاه عملکرد یک پدیده زراعی هنگامی مورد توجه قرار گیرد که این عوامل در یک سطح مطلوب باشند و رجال حاضر نوردهنده اقتصادی ملک اصلی اجرا و تداوم کشت یک محصول محسوب می گردد. ولی در آینده توجه به مسائل اکولوژیکی نقش مهمتری در تعیین، انتخاب و تداوم کشت یک محصول دارد.

همان طور که در آن زندگی می کنیم از موجودات تشکیل شده اند موجودات در حالت کلی به زنده و غیر زنده تقسیم می شوند. موجودات زنده برای زنده ماندن و رشد و تکثیر به تغذیه و حرکت و رشد و نمو نیاز دارند که موجودات غیر زنده بی نیاز هستند موجودات زنده خود به سه گروه اصلی ان نا - حیوانات - گیاهان - موجودات زنده تقسیم بندی می شوند یکی از این گروه های اصلی گیاهان هستند که انواع تقسیم بندی را در بین خود شان دارند و هدف اصلی ما در این درس درختان، درختچه ها و علفی هستند. که به درختان میوه، سبزی، صیفی، گیاهان زینتی، درختان، درختچه ها، بوته ها و ...) گیاهان زراعی و ادویه ای و ... که در حالت کلی گیاه می گویند تقسیم بندی می شوند. و ما در این درس نحوه انتخاب ردیف گیاه برای کشت، نحوه کشت، عوامل مؤثر در کشت و ... مناسب، شرایط مناسب برای انتخاب بهترین سم و ... انتخاب انواع کودها و انواع روش های آبیاری مناسب و ... را بحث خواهیم کرد.

انتخاب گیاهان زینتی

یکی از مهمترین نکاتی که در هنگام انتخاب گیاه مناسب اهمیت دارد شکل و اندازه گیاه است. اگر گیاهان کوچک و ظریف را در کنار دیوارهای بلند و لخت قرار دهید جلوه زشتی پیدا می کند. همچنین اگر گیاهان بلند شیشه دفت را کنار پنجره قرار دهید به نظر می رسد در حال افتادن است. البته به این نکته هم توجه کنید که ممکن است گیاهان بزرگ بعد از چند فصل رشد بسیار بزرگ شوند. گیاهان از نظر اندازه به ۶ دسته تقسیم می شوند و تقریباً تمامی گیاهانی که تهیه می کنید در یک یا دو دسته از موارد زیر جای می گیرند البته برخی از گیاهان نیز وجود دارند که با گذشت زمان شکل ظاهری آن تغییر می کند.

دسته بندی گیاهان برای انتخاب گیاه مناسب بر اساس شکل ظاهری:

① گیاهان عمودی: این گیاهان برگهای باریک و دراز دارند و عادت رشد آنها مانند عمودی است از این گیاهان کمتر به صورت گیاه خانگی معرفی می شود زیرا شکل برگ آنها چندان برای دکور اتاق نشیمن منزل مناسب نمی باشد

② گیاهان عمودی برگ پهن: این گیاهان نسبت به گیاهان عمودی برگ باریک معمول تر هستند که اجزاء مواردی است که بیشترین گستردگی را در انتخاب دارد.

③ گیاهان پرپشت: مجموعه گسترده ای از واریته هایی که به هیچ دسته ای شباهت ندارد شکل کلی آنها انبوه است که جلوی نور را از خارج بیرون می آیند و اکثر رشدشان نه کاملاً عمودی و نه افقی است. بعضی مانند پیرومیا کوچک و بعضی مانند تمشک در این دسته جای گرفته اند.

④ گیاهان رابت: این گیاهان ساقه ای رابت تولید کرده و به صورت عمودی رشد می کنند و ارتفاع گیاهان از ۳۰ سانتیمتر تا ۳ متر متغیر است. گیاهان رابت با اندازه متوسط از اجزاء اکثر گلدانهای مجموعه گیاهان خانگی هستند و با قد بلند خود تا حدی رشد افقی گیاهان کوتاه، روینده و گیاهان پرپشت کوتاه قد را جبران می کنند.

گیاهان لتوئی: این گیاهان ساقه‌های بخوبی فشرده دارند همیشه برگدار و بی برگ به نظر می‌رسند و این حالت از زیبایی آنها کم نمی‌شود. بسیاری از کاکتوسها گیاهان گوشتی به این صورت هستند

درختان: بلندترین گروه از گیاهان خانه هستند که همیشه منظره‌ای تماشایی ایجاد می‌کنند. تاج درختان شکل مختلف دارند برخی از درختان اندازه کوچکی دارند مثل کریسمس هندی یا گیاه گوشتی آبدار همیشه‌بهار

نخل‌های درشت: این گیاهان ساقه‌ای دراز که در انتهای آن برگهای پوشیده شده‌اند وقتی جوان هستند فقط بخش بالائی برگ دارند و ظاهرشان شبیه نخل است و در گلخانه‌ها همانند مجتمع‌ها استفاده می‌شوند

۵- گیاهان بالارونده: این گیاهان چوب دستی هستند که بعد از رسیدن به بلوغ می‌باید برای آنها از یک تکیه‌گاه استفاده کرد و در غیر این صورت گیاه روی زمین پخش می‌شود برای تکیه‌گاه می‌توان از نی، نخ، داربست، سیم و قلاب استفاده کرد. این گیاهان را می‌توان در گلدان متصل به دیوار یا چوب پنجره‌ها رها نمود.

الف: بالارونده‌ها: همیشه به کمک بالارشد کرده و به دور تکیه‌گاه خود می‌پیچند و باید با ظاهر بند به تکیه‌گاه خود وارد کرد. اگر تکیه‌گاه‌ها میله‌ساقه‌ها به هم گره می‌خورند

ب) گیاهان رونده: برای نگهداری در خانه گیاهان مناسبی هستند. تعداد زیادی از گیاهان معمولی و درخانه در این دسته قرار دارند اگر این گیاه را در خانه می‌کارید بهتر است از چند تکیه‌گاه با هم استفاده کنید تا پخش شده و منظره بهتری را به وجود آورد. اگر هم از این دسته از گیاهان به عنوان آویز استفاده می‌کنید بهتر است تا هر چند وقت یکبار نوک ساقه را ببرید تا گیاه کمتر دست نخورد.

ج) گیاهان آویزی: همیشه به صورت آویزان رشد می‌کنند و ساقه‌های آنها به علت نداشتن ریشه‌های کافی و ضعف به صورت رونده دیده می‌شوند. این دسته از گیاهان هم جزو گیاهان خانه هستند اگر به صورت آویز رشد کنند بهترین حالت را به نمایش می‌گذارند

۶) گیاهان تروپیکال: این دسته از گیاهان به دو گروه کاملاً گرمسیری و نیمه گرمسیری هستند. و سطح ساقه آنها همیشه صاف یا پوشیده از تارهای ریز باشد.

اصول انتخاب گیاهان

گیاهان زینتی مورد در طراحی فضای سبز همگی انتخاب گیاه و بیشه گیاهی اهمیت در محوطه‌های بیرونی و کوچک نیز اهمیت دارد.

① انتخاب گیاهان متناسب با شرایط محیطی:

در اصول انتخاب گیاهی شرایط جوی و محیطی منطقه از عوامل است که توجه به آنها ثابت بوده و آشنایی با آن نیز ضروری است در درجه اول برای کاشت گیاه باید زمین و خاک مورد نظر برای شود و اطلاعات لازم به نوع خاک را بدست آوریم که ایدئال یا مطلوب است خاک یا مرطوب است. و همچنین گیاهان با آن خاک سازگاری دارد و بیشترین بازدهی را آن هدایتم. همچنین با اتخاذ ده از کودهای مختلف میتوانیم خاک را تقویت کنیم

② اطمینان از اندازه مناسب گیاه:

یکی از مواردی که در اصول انتخاب گیاه بسیار اهمیت دارد میزان رشد و اندازه نهایی گیاه است که قبل از انتخاب گیاه باید توجه داشت که رشد گیاه به چه صورت بوده و ابعاد آن از محیط اطراف و گستردگی به چه صورت است و تا چه میزان افزایش می‌یابد و بعد از گذشت چند سال چه میزان رشد کرده، و چه مقدار فضای را برای ادامه حیات خود لازم دارد. که بتوان پلان کاشت را با مقیاس درست طراحی کرد که فضای مورد نیاز برای رشد گیاه وجود داشته باشد

③ گیاهان را انتخاب نمایید که جلوه و نمود داشته باشند.

چون گیاهان کاشته شده در تمامی فصول سال در محوطه وجود دارند پس طبق اصول انتخاب گیاهان به طوری انتخاب شوند که در تمامی فصول با وجود آوردن رنگ زیبا منظره‌ای را بوجود آورند.

پس باید گیاهان انتخاب شوند که مناسب فضا در کل سال باشند نه اینکه تنها در مدت زمان کوتاهی به باغ زیبایی داده و در باقی ماه‌های سال باعث بوجود آمدن منظره نامناسب در باغ شوند که استفاده از چنین گیاهانی توصیه نمی‌شود. توصیه می‌شود که گیاهان انتخابی حالت گونه‌ای باشد که در فصل بهار و تابستان با گلدهی های خود بر زیبایی باغ داده و در فصل پاییز و زمستان به شکوفایی دیگر فضای باغ را زیبا کنند.

فاکتورهای انتخاب گیاه

در تصمیم‌گیری برای انتخاب گیاه مورد نظرمان لازم است که علاوه بر فاکتورهایی که در نظر داریم به گزینه‌های دیگری مثل رنگ گیاه، شکل و بافت آن نیز توجه کنیم.

شکل: گیاه با هر شکل نقش متفاوتی را در طراحی می‌تواند داشته باشد که می‌تواند به اشکال متفاوتی باشد مثلاً از نظر ساختاری انتخاب شده باشد یا به صورت منظم و گرد و ... که هرکدام کاربرد خاص خود را دارد.

بافت: این مورد فقط به حس لمسی یا زبری و یا موجدار و چیزی که از لمس کردن گیاه حس می‌کنیم محدود نمی‌شود بلکه به ترتیب کلی بافت‌های گیاه‌ها نیز اطلاق آن را دارد.

رنگ: همانطور که در دکور اتاق‌ها و خانه رنگ مورد توجه قرار می‌گیرد در طراحی باغ نیز رنگ فاکتور مهمی تلقی می‌شود که اگر از رنگ زمینه رنگ سبز انتخاب می‌شود، و مجموعه رنگ‌های دیگر با بقیه هماهنگ می‌شود.

انتخاب گیاه، اولین قدم برای یک تفرج سبز

همه ما میدانیم برای داشتن گیاهان سبز و سرحال نیاز به مراقبت داریم در درجه اول باید فضای خانه‌هایمان را بشناسیم و بدانیم نورگیرهای خانه در چه موقعیت مکانی قرار دارند به طور مثال نگفتن چه مقدار نور وارد خانه‌هایمان می‌شود که بهترین انتخاب را داشته باشیم. اگر گیاه درستی را انتخاب کنیم نه تنها زیبایی و آرامش را به خانه می‌آوریم بلکه جلوی از بین رفتن این موجودات سبز را می‌گیریم سالانه هزاران گیاه به علت عدم آگاهی مردم و شرایط نامناسب از بین می‌روند.

برای انتخاب و خرید گیاهان چه باید کرد؟

با توجه به این موضوع که تمام گیاهان آپارتمانی در گلخانه‌های گرم و مرطوب پرورش داده می‌شوند و محیط خانه حرارتهای مناسب گیاهان را ندارند باید گیاه را از کل فروشگاه مطمئن خریداری نمود زیرا این گیاهان شرایطی شبیه شرایط خانه تطبیق داده شده‌اند و پس در معرض فروش قرار داده شده‌اند.

گلدانی که انتخاب می‌کنید باید شرایط زیر را داشته باشد، بدون قارچ و رنگ زدگی و بدون سوراخ در کنار و گوشه حیاط‌ها باشد. حتماً نباید زه‌دار باشد یا زیر آن از اندازه معمول بلندتر باشد.

شرایط پرورش گیاه چگونه باید باشد؟

گیاهان معمولی که ما در اتاق یا گلخانه پرورش می‌دهیم شامل انواع مختلف علفی، بوته‌ای یا درختچه‌ای، نوع برگ، درخت گلدان از نظر نور و درجه حرارت محیط آنند. اما به طور کلی ۳ عامل مهم در اتاق با گیاهان رعایت داریم:

۱- شرایط نگهداری: هر گیاه شرایط نگهداری مخصوصی به خودش را دارد. اگر این شرایط فراهم نشود، رشد آن متوقف شده یا زرد شده و از بین می‌رود. بعضی گیاهان سرما دوست هستند و در محیط گرم از بین می‌روند بعضی در نور مستقیم خورشید رشد می‌کنند و بعضی نه.

۲- گیاهان خاص: بعضی گیاهان هستند که وجود شرایط مناسب به جز در مناطق بومی رشد نمی‌کنند بعضی با مخصوص خودشان مثلاً گرم و مرطوب و وارد شدن به آب و هوای آن، شما را به خود راه نمی‌دهند.

۳- تطبیق پذیری: بسیاری از گیاهان به تدریج خود را با شرایط محیط تطبیق می‌دهند مثلاً ما هم اول بیشتر با شرایط خانه‌های ما سازگار می‌شوند و از حالت کمرنگ خارج می‌شوند.

در هر صورت برای کسب موفقیت در کار گیاه داشتنی ما باید شرایط زندگی آنها را بدانیم و عوامل محیطی مورد نیاز آنها را فراهم کنیم. یکی از مهمترین نیازهای گیاهان نور است نور غذای گیاهان است و بدون آن زنده نمی‌ماند.

گیاهان از نظر نور پسندی به ۵ دسته تقسیم می‌شوند:

الف) سایه پسند: این گیاهان را از پنجره‌هایی که ما هم دوست داریم دور می‌دهند مثل: پتوس و فیلودندرون

ب) گیاهان نیم سایه دوست: نزدیک به پنجره‌های رو به شرق و یا غربی و دور از پنجره‌های رو به جنوب مثل: پیرومیا - فیلودندرون

ج) گیاهان نور روشن: در پنجره‌های رو به جنوب و یا دور از پنجره جلوی کرکره مثل: آلوئه ورا، آسپارا پسکلاهن و...

د) گیاهان نیم آفتاب: در محل پنجره شرقی یا غربی با نصف ما فقط در فصل تابستان برای جلوگیری از شدت نور مستقیم آفتاب را رد می‌کنند مثل: کروتون، برگ بیدی، پتوس و...

ه) گیاهان آفتاب دوست: در معرض اشعه مستقیم آفتاب قرار می‌گیرند و در تابستان باید از تابش مستقیم آفتاب دور شوند. مثل: کاکتوس‌ها و گیاهان گوشتی، شمعدانی و...

شکل گیاهان

گیاهان از نظر شکل به ۶ دسته اصلی تقسیم می‌شوند که همه گیاهان خانگی تقریباً در داخل یکی از این دسته‌ها جا می‌گیرند.

گیاهان علف‌گونه: گیاهان این دسته برگ‌های باریک و بلند هستند و رشد ساقه‌شان هم علف‌گونه است. هیچ‌کدام از این دسته گیاهان بلند و بیابانی نیستند و به عنوان گیاهان خانگی (داخل خانه) پرورش می‌شوند: مثل بامبو، هوم، فرکس، بیلبرژیا و...

گیاهان بوته‌ای: این دسته از گیاهان مجموعه‌ای از ساقه‌های کوچک و برگ‌های ریز دارند که به دلیل همین برگ‌های ریز می‌توانند از گروه‌های گیاهان به خوبی رشد کنند. ویژگی ظاهری این گیاهان آن است که هیچ‌کدام از ساقه‌ها از سطح خاک جدا نمی‌روید که نمی‌توان آنها را محوری در نظر گرفت. این عادت رشد این دسته از گیاهان حالت آویزان و متقابل قابل توجهی به خود گرفته است. ساقه‌ها کوتاه و کوچک و برگ‌ها حالت متراکم دارند مانند پیرومیا، گوی‌های ساقه‌ها بلند و برگ‌ها مثل بوته به خود می‌گیرند مانند آکوبا.

گیاهان راست قامت: ساقه‌هایشان به طور محوری می‌رویند و ارتفاع ۳۰ سانتی‌متر تا بلندترین سایه خانه متغیر است. البته اگر قامت متوسط دارند در آرایش گیاهان مختلط نقش اصلی را ایفا می‌کنند چون اصلی‌ترین گیاهان از زمین گیاهان ابزه و کوتاه و خیلی به این دسته می‌دهد متعادل و فضای سازند. گیاهان بلند قامت این دسته معمولاً به صورت تکی به فضای داخلی آمده تا تمرکز زیبایی را به سوی خود جلب کنند.

گیاهان لتری شکل: این دسته از گیاهان ساقه‌های محوری و کوتاه دارند که با برگ‌های بزرگ و پهن روشن برگ‌ها بر روی ساقه‌ها به شکلی است که حالت محوری گیاه را خنثی می‌سازد مثل کالادیوم‌ها، آگلونما‌ها، کوتاه.

درختان یا درختچه‌ها: درختان بزرگ و بیابانی از نظر کلیه‌ی ها این دسته گیاهان نمونه‌های جالبی هستند و اصلی به فضای داخلی می‌دهند. شکل روشن همه درختچه‌ها به یک صورت است ساقه‌ای که از سطح خاک می‌روید که شاخه‌ها و برگ‌ها بدون شاخه فرعی ساقه اصلی به دو یا چند شاخه فرعی منشعب می‌شود و گیاهان به صورت ساقه‌ای تکی به جای می‌مانند. برخی از آنها مثل کوچک دارند مثال درختچه‌ها مینیاتوری کوتاه و برخی از آنها مثل تا به سقف می‌رسد مثل فیکوس بنجامینا و...

شراب‌دار: از این گیاهان عمدتاً به عنوان گیاهان آویخته استفاده می‌شود. شاخه‌های این گیاهان یا از گلدان‌ها به طرف زیر آویزان می‌شوند یا روی سطح خاک گلدان می‌خزند مثل: نگونیا، فیتونیا...

گیاهان لاروزی : ساقه های این دسته از گیاهان را مستقیما یا استفاده از قیم به سوی بالا هدایت کرد.
با اجازه داد تا آزادانه از سطح تکدان به زیر (آب رگونه) سرازیر شوند. با لاروزه ها را روی راست
شکن ، ریسمان ، لوله های ازبنی ، تیرکهای محمودی و... پرورش داد. همچنین می توان اجازه داد این گیاهان
به صورت افقی و در پنجره های خانگی بر روی نرده ها پخش شوند و از لبه تکدانها یا سبدهای آویخته آب رگونه
به طرف پائین سرازیر شوند انواع بالا روزه را راست قامت می شناسند
رگونه های دو وجهی : (هم بالا روزه و هم شرابه دار) : این دسته از گیاهان خانگی از معمولترین و
مشهورترین گیاهان به شمار می آیند هنگامی که بالا روزه پرورش می یابند نیاز است همه ساقه ها را به یک لوله نی
گره بزنند. اگر روی راست های شکن پرورانیم از جذابیت بیشتری برخوردار خواهند شد.
مثل فیلودندرون بوملا ، پاپیتال ، پتوس ، منستروزه و...
گیاهان گیاهی با چند برگ (روزت) : نکته این است که هر گره یک نقطه رشد برگ ، ریشه های هوایی
و یا هم یک خوشه گل را بوجود می آورند این دسته از گیاهان چون کوتاه قامت هستند در اکثر گیاهان
بلند قامت و پرشاخ و برگ در تعدیل منظره و فضا به خوبی دیده می شوند.
این دسته از گیاهان آبشاری خود به چند دسته تقسیم می شوند:
الف) روزت های برگ : این گونه از گیاهان برگهای بزرگ و پهن دارند که به شکل افقی بر روی سطح تکدان پخش می شوند
روزت های گل دار : بنفشه آفریقایی ، گلوکسینیا ، نئوپلیا آفریقایی ، پرمولا و...
ب) روزت های گوشتی : گیاهان این دسته برگهای گوشت آلود دارند که به صورت چند لایه ای چیده شده
به هم فشرده می شوند عادت رشد برگ اکثرا به شکل افقی است که در مواردی حالت راست و عمودی در آنها
دیده می شود. هنگام عادت رشد با ثبت می شود تا گیاه بتواند رطوبت را در خود حفظ کند و به حالت
طبیعی در بیابان ادامه داشته باشد. مثل : آلوئه ، اشوریا ، هاورتیا و...
ج) روزت های که برگهای خیلی نازک دارند :
این گونه از گیاهان اگرا در بین آنها برای زینت دیده می شوند قسمت تحتانی برگهای رسته ای شکل
در این گونه از گیاهان به شکل تکه ای دیده می شود